

**Iz Šaleške doline.** (Razne novice). Pred nekaterimi tedni je bilo nekaj gospodov dobre volje v neki gostilnici v Velenju. Ob tisti priliki se je neki gospod iz Celja že tako rekoč predstavil kot kandidat za bodoče deželnozborske volitve. Ko se je to razvedelo, se je zdelo vsem zelo netaktno. Če bo res prejšnji gospod poslanec odstopil, bodo že merodajni volilci postavili novega kandidata. Tisti gospod iz Celja pa bo že moral potrpeti nekaj let, dokler boljše pozna deželo in ljudstvo, če hoče, da ga kedaj takšna sreča doleti. V tem okraju nima upanja. — Po zimi so bili namenjeni priti »liliputani« (pritlikavci) v Šoštanj, da bi se pokazali v nekaterih predstavah, pa jih ni bilo. Zato pa se je neki drug »liliputan« tam naselil, ali za dolgo, ali kratko, še ne vemo. To pa vemo, da so ga šoštanjski Heil-Germani iz srca veselili, ker se je ponižal tja priti iz blaženega Bismarkovega »rajha«. Po žilah Südmarke se bo zdaj pričela pretakati nova, zlahtnejša kri. — Kakor čujemo, se bo začel v Šoštanju šesto nedeljo po Veliki noči sv. misijon. Najstarejši ljudje ne pomnijo, da bi bili kedaj tam misijonarji. Potreba ga je tedaj gotovo za vse, a za nekaternike pa zeló, zeló. Bog daj svoj blagoslov!

**Iz Gornje Ročice v Slov. gor.** (Volitev) v naši občini je izpadla zelo povoljno. Predstojnikom so volili g. Josipa Eileca, občespoštovanega kmeta. S tem upamo se je mnogo pridobilo; ker Eilec je vrl narodnjak ter mnogoletni naročnik »Slov. Gospodarja«, katerega vselej z veseljem pričakuje in z zanimanjem bere, potem še drugim posodi, kar je od vsakega domoljuba želeti. Naj le hodi vedno po pravični poti v prospeh občinarjev, s tem si bo pridobil občno naklonjenost. Svetovalci so ti trije: Peter Roškarič, Janez Bauman in Peter Velna. Na mnoga leta! —k—

**Iz Bočne pri Gornjem gradu.** (Naše društvo). Pred kratkim so ustanovili tukajšnji rodoljubi kmetijsko bralno društvo z namenom, pouspeševati umno kmetijstvo in širiti med ljudstvom koristno berilo. Dne 12. aprila je bilo odpravo zborovanje tega društva v prostorih tukajšnje šole, katero se je pravovoljno obneslo; kajti celo iz Gornjega grada je vkljub jako neugodnemu vremenu došlo več ondotnih rodoljubov, kateri so v prospeh umnega kmetijstva in napredka sploh v vsakem oziru vneti podpiralci. Po jedrnatem govoru gospoda učitelja Božidara Dediča, v kojem je poudarjal potrebo in korist umnega kmetijstva in bralnih društev, pričelo se je vpisovanje udov, katerih je takoj 45 pristopilo, in upati je, da se to število še precej pomnoži. Za tem je sledila volitev odbora, v kojega so bili izvoljeni za načelnika Božidar Dedič; namestnika Ignaz Natlačan; blagajnika Franc Štiglic; tajnika Franc Podbrežnik; oskrbnika Ivan Pevec, in odbornike Ivan Pavlin, Anton Levar in Peter Ručigaj. Po volitvi je bila prosta zabava v krčmi gosp. Ivana Purnata. Med raznimi napitnicami povzel je besedo novo izvoljeni gospod načelnik in opomnil zhrane goste, naj bi se ob priliki te otvoritve tudi spomnili naše prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda, kar se je z veseljem vsprejelo in v koji namen se je nabralo 18 kron. Želeti je pač mlademu društvu, da bi vrlo napredovalo in da bi se več enakih v tukajšnjem okraju ustanovilo!

**Iz Petrovč.** (Razne vesti.) Slov. katol. delavsko društvo je Arnovčam trn v peti. Pred kratkim so imeli sedmino. Namesto da bi molili za dušo rajnega, so se kregali zaradi kat. delavskega društva ter zmerjali navzoče ude. Še ženske so si brusile svoje jezike! So vam to »galant ljudje« ti Arnovčani?! — Splošna žalost vlada sedaj v Arnji vasi. Znana trojica je zgubila zopet enega svojih zvestih pajdašev. Pred 14. dnevi je zginil Anton Košec, kateri je vedno trobil v

nemčurski rog. Pobral je ves denar ter jo najbrž popihal v Ameriko. Njemu srečen pot! Obžalovanja vredna je le Arnja vas, katera bo polagoma prišla ob svoje »najboljše moze!« V štirih mesecih so trije zmanjkali. Kaj še le bo, če jo pobrišijo »vzgedni oče« in njihova pomagata, »korajžni in tihi brat?« Odgovor na to vprašanje težko pričakujejo vsi ostali Arnovčani. — V Levcu hočejo obupati »naš skrbni oče župan«. V pretečenem tednu so si zvezali culico ter letali bosi od soseda do soseda po — slovo! Pravijo, da jim ni več za ostati! Že 4 meseci so pretekli, kar je voljen nov odbor in vendar jim še nočejo odvzeti težkega bremena! Bojijo se da bodo »večni župan« ostali. Kaj ne, »bogner« zna nagajati! — Za sedaj so se še dali utolažiti oče župan, a če se jim slednjič res zmeša pamet, kdo jih bo imel na vesti?

**Iz Gradca.** (N a p i s i.) Vsak ptič rad leti k svojej tolpi in tudi v tisti kraj, kjer se je izvalil. Tako sem tudi jaz že težko pričakoval velikonočnih praznikov, da bi lahko poletel na Slovensko, v svoj domači, rojstni kraj. Velikonočni prazniki so tu, in jaz sem tudi že na Slovenskem. O joj, sedaj sem pa preglasno povedal: — na Slovenskem! Tukaj že ni več slovensko! Napisi in kažipot so vsi nemški. Ne daleč od cerkve Sv. Antona v Slov. goricah je novi kažipot, na katerem bereš: »Nach Andrenzen« — potem še je le slovenski napis »v Andrence«. Drugi kažipot je pri pokopališču: Nach St. Georgen a. d. Stainz. Zatem še le: »k Sv. Jurju na Ščavnici«. Oh preljubi Slovenci! Vprašam vas, zakaj ste li tako malomarni? Ali ne prispada prvo mesto milemu, domačemu, slovenskemu jeziku? Zakaj li pustite prvo mesto tujemu jeziku, svoj materni jezik pa na zadnje mešlo tlačite? Ker bi pa jaz vse rad znal, zato sem vprašal nekega fanta, kdo da je ta omenjena kažipota tako »mojstersko« izdelal? Fant mi odgovori, da Alojz Ferčal iz Vanetinc. Oho, tega možeka pa dobro poznam in vem, da nemški ne zna. Ne vem pa, kdo mu je neki vendar le nakomandiral to blaženo nemščino za kažipota. Najbrž g. župan cerkvene občine. V Cerkvjenjaku so namreč vse povsod na hiš. številkah nemški napisi, le edino pri trgovcu g. Jožefu Tušaku se blesti slovenski napis Cerkvjenjak. Pri tem trgovcu so tudi v prodajalnici slovenski napisi in tudi sv. razpelo. Vsem Slovencem v ondotni bližini torej priporočam omenjenega trgovca, ker pri njem se vse ceneje kupi, kakor pa v kakem mestu ali trgu. Slovenci, držite se gesla: Slovenec k Slovincu!

## Politični ogled.

### Avstrijske dežele.

Dunaj. Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so v torek razkrili Mozartov spomenik. — Poslanska zbornica je vsprejela postavbo o pokojninah uradniških udov, toda ne po volji vlade kajti pokojnino udov uradnikov prvih treh razredov je znižala na 3000, 2600 in 2200 gld. S tem se prihrani na leto 50 tisoč gold. V ponedeljek pa se je začela splošna obravnava o volilni preosnovi. Govoril je tudi naš poslanec dr. Gregorec. — V soboto je bil dr. Karol Lueger s 96 glasovi in sicer četrtočkrat dunajskim županom izvoljen; liberalec dr. Gröbl je dobil samo 42 glasov. — Govori se, da odstopi vojni minister Krieghammer.

Česko. Okrajni zastopi morajo izjaviti deželnemu odboru, ali se naj na kmetih vpeljejo direktne volitve ali pa ne. — V Pragi postavijo leta 1898. slavnemu zgodovinarju Palackemu, »očetu domovine«, krasen spomenik.

**Tirolsko.** Italijani zahtevajo od vlade, da se osnuje poseben italijanski oddelek deželnega odbora v Inomostu, da bodi deželnega glavarja namestnik Italijan, da se razdeli deželni šolski svet v nemški in italijanski oddelek in da se v deželnem zboru upeljejo narodne kurije. Ako Italijani to dosežejo, potem moramo doseči to tudi mi štajarski Slovenci.

**Štajarsko.** Dne 5. maja bode v Gradcu v obrtni dvorani sejem ali velikanska beračija za celjski »studentenheim«. — Rado se zgodi, da se v »nemških« spodnje-stajarskih mestih in trgih razglasi cesarskega namestništva, ki so pisani v obeh deželnih jezikih, nabijejo samo v nemškem jeziku. Kaj takega premore le grda zagrizenost.

**Koroško.** Kiršnerjev »Bauernbund« se pripravlja na volitve. Zboroval bode v Millstatu in Rudi. — V Celovcu priredijo gledališko predstavo za šulverein in südmarko. Koliko boljše bi bilo, ko bi ti veliki Nemci skrbeli za svoje reveže!

**Kranjsko.** Ljubljansko katol. politično društvo je priredilo lani 29 shodov. — »Glasbena Matica« je tudi barona Heina imenovala svojim častnim udom. Ali je Hein res tak ljubček kranjskih Slovencev? Ali ni baš on kriv, da ni potrjen načrt, po katerem naj bi se zdaj zidalo v Ljubljani?

**Primorsko.** V Gorici se snuje zelo potrebno trgovsko in obrtno podporno društvo. — V Trstu je umrl kapiteljski vikar monsignor Šust. Njegov namestnik je postal kanonik Fr. Černe. — Ker je lahonska večina v isterskem deželnem zboru zavrgla volitve poslancev Jenka, Mandiča in Kozuliča, bodo volitve za te tri mandate dne 30. maja.

**Hrvaško.** Madjari so vedno bolj predrzni. Zdaj že hočejo, da morajo uradniki pri državnih blagajnicah tudi na Hrvaškem znati madjarski. — V nedeljo se je vrnil v Zagreb iz belovarske ječe dijak Balasko. Pozdravili so ga dijaki in delavci. Ker pa je policija poslegla vmes, pobili so okna županu.

**Ogersko.** Nj. veličanstvo svetli cesar pridejo v Budapešto dne 28. aprila, da se udeležijo raznih svečanostij o priliki slavljenja tisočletnice. — Avstro-ogerska pogodba še ne bo kmalu dognana. Madjari nočejo privoliti, da bi kaj več plačevali skupnih državnih stroškov, ampak celo zahtevajo novih ugodnostij gledé na užitinski davek, železnice itd.

### Vnanje države.

**Rim.** Dunajski nuncij, nadškof Agliardi, je prišel v Rim, ker meseca maja pojde v Moskvo, da bo zastopal sv. očeta pri kronanju ruskega carja. Meseca junija pa postane Agliardi kardinal. Dunajski nuncij bode potem bržčas Tarnassi.

**Francosko.** Te dni se je nad 50 sedaj zbornjočih generalnih svetov ali okrajnih zastopov izreklo zoper progresivno obdačevanje in samo 10 za to. V teh svetih sedé največ bogatini in ti se bojijo pravičnega davka. Vsled tega in zaradi senata je Bourgeoisovo ministerstvo odstopilo.

**Angleško.** V tej državi dobijo verske ljudske šole. Tudi v Avstriji morajo šole prej ali slej postati verske! — Državni zbor sklene novo postavo, vsled katere bodo na Irskem veleposestniki dajali svoja posestna za 30 let v najem; toda zakupna pogodba se bode lahko spremenila za vsakih pet let.

**Nemško.** Ker so v zadnjem času ravno pri veliki gospodi dvoboji prišli v navado, zato zahtevajo v državnem zboru katoliški poslanci, naj se to pobijanje po dogovoru strogo prepove. Celó socijalistični poslanci so zoper dvoboj.

**Rusko.** Žalostno stanje katoličanov se boja v

kratkem zdatno zboljša. Nadškof Kozlovski mora sestaviti pritožbe katoličanov in pripomočke za zboljšanje, in vse to poslati carju. — V soboto je bolgarski knez Ferdinand došel v Petrograd. Car ga je vsprejel jako slovesno.

**Turško.** Sultan sicer ne zahteva, da se naj iz Armenije izženejo vsi krščanski misijonarji, ampak edino le oni, ki ljudstvo v tamošnjih krajih ščuntajo. Katoliški misijonarji nikjer ljudstva ne ščuntajo, torej tudi v Armeniji ne, pač pa luteranski in pravoslavni.

**Azija.** Rusija in Kitajska sta sklenili tajno zvezo. Vsled te zveze mora Rusija Kitajski poslati več sto častnikov, da izvezbajo vojsko 100 tisoč mož, in če treba, mora Ruska Kitajsko tudi braniti proti sovražnikom. Ruska pa dobi v vshodni Kitajski ob morju take pravice, da se lahko reče, da bodo v tej polovici Kitaja zanaprej Rusi gospodovali.

**Afrika.** Italijani so si napravili štiri nove utrdbe; toda trdnjavi Adigrad v Abesiniji in Kasale v Sudanu bodo prej ko slej izgubili. General Baldissera terja spet 50 častnikov iz Italije. — V južni Afriki še Angleži niso ukrotili upornežev, dasi so jih že par sto z dinamitom neusmiljeno pokončali; 15.0000 puntarjev namrava namreč udariti na mesto Buluwayo.

## Za poduk in kratek čas.

Jožef Karba,

to je ime precej daleč znanega posestnika v Babincih pri Ljutomeru. O njem smo zadnjič na kratko poročali, da je obhajal dvojni jubilej, da je namreč letos pred svojim godom dopolnil 75. leto svoje starosti in 50. svojega lastnega gospodarstva. Ob istem času bi bila priložnost še za tretji jubilej, namreč za zlato poroko. Ali ta sè žalibog ni mogla slaviti, ker je blagej ženi bilo pred okoli 15. leti konjsko kopito nanagroma zadalo smrtonosno rano na glavi.

Naš jubilar spada v redko nasejano vrsto starih narodnjakov. Za dokaz zadostuje že ta okoliščina, da v njegovo hišo poleg drugih časnikov vrli »Slovenski Gospodar« zahaja menda od tistega časa, odkar list obstoji. On in pa sedaj že pokojni bivši občinski predstojnik Jurij Kšela sta v občini bila prva, ki sta se zavedala, kaj se pravi biti Slovenec. K tej samozvesti so oba pripravile zraven ljutomersko-narodnih razmer in prebiranja knjig in časnikov pač tudi šole, katere sta bila obiskavala. Domače šole so bile nemške, šolarji pa slovenski. V takih učilnicah se otroci slovenski niso mogli naučiti mnogo več, kakor nič. Koliko le bi se na pr. šolarji nemški ali francoski ali italijanski mogli naučiti, ako bi jim učitelj nauke razlagal s pomočjo jezika slovenskega?

Pisalcu teh vrstic je neka mati, doma v Babincih in sedaj že v večnosti, pravila: »Jaz od svojega šolanja v Lotmerki nimam drugega dobička, kakor samo to, da sem se v posebič plačevanem »ekstraštunti« naučila šteti slovenski«. Te besede dovolj jasno povejo, koliko da nemške šole veljajo za slovensko deco. Deklica je redno obiskavala šolo, ne da bi se bila mogla kaj naučiti, ker njeno slovensko uho ni moglo razumeti nemške besede učiteljeve. Da bi se pa slovenski naučila vsaj čitati, zavoljo tega je njeni oče posebej plačeval učitelja.

Nenaravne in nezdrave razmere šolske so bile uzrok, da so nekateri za srečo svoje dece skrbni starši rajše ravnali tako-le: Svojih otrok niso pošiljali v domače šole, ampak so jih dajali v nemške kraje, na-